

Bjørnijerne Bjørnson og den kristne Tro.

Maalet og Midlerne.

Bjørnson skriver nu paa sin Bisdomsbog. Er det til godt eller til det være? Det er forfærdeligt at blive saa lugt, man ikke tror paa vor Herre.

H. C. Andersen.

Til al den Stads, der har været gjort af den ørste Digter Bjørnijerne Bjørnson i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag har „Opl. Avis“ væsentlig forholdsigtig refereret. Men det refererede, naar det sammenholdes, givende en underlig Diskarmoni. Nu funde vi jo nok overlade til Øverne hører sig at stemme i med det Rot, hvis Tonen han synes bedst om. Men dels mener vi, at det er en uordig Holdning for os i en saa vigtig Sag som den omhandlede, og dels antager vi, at mange af vores Læsere, særlig de yngre, manglende Kendslab til Hr. Bjørnsons Forhold til den kristne Tro, hvilket Forhold jo er Styk i den nævnte Diskarmoni. Derfor har vi valgt at udtale vores Standpunkt, og idet vi saa giver Grund for samme, kan det maa- ste hjælpe andre til at vælge deres.

At stille Bjørnsons Liv eller be- dømme hans Digtning og øvrige Ge- ning — derpaa skal vi ikke inddale os. I fra Henseende skal vi blot anføre en Udtalelse af en af hans egne Landsmænd (Bjlob Heuch): „Han er som ingen anden forstyrningens Tillidens Fremtidshaabets Digter“ — og saa et Par Vers af Bjørnson selv:

„Løft dit Hoved, du raste Gut;
Om et Haab eller to blev brudt,
Blinder et nyt for dit Øje,
Straks det faar Glans af det høje.“

„Løft dit Hoved og tag din Daab
Af det høje, strævende Haab,
Som over Verden hvælver
Dig i hvert Livsgnisti stæller.“

Diske Vers kunde gerne staa som Motto over hele hans Digtning, men dens endnu havde sin umiddelbare Frisleshed og ikke var begyndt at leve. Tendensarbejde efter Tidsaandens Be- stillinger, figer nævnte Forfatter. Vi anførte dette lille Uddrag af en Be- dømmelse for at vise Grunden til, at han mange er bleven greben af hans Digtning. Hvor funde „de raste Gut“, særlig den studerende, begejstrede, fremadgående Ungdom, som „er stort i Gært“, andet end gribes af denne begavede Fremtidshaabets Digter. Det er set ikke at undres over, at nordiske Studentforeninger tappedes om at hylde Bjørnson som „Digterkonge“. Men det er lige saa lidt at undres over, at de, der sætte Kristentroen og deres Sa- ligedshaab over Begavelse og Begej- string, og som fende til Bjørnsons Formagelse og Bekæmpelse af den kristne Tro, at der ikke funde være med til at hylde Prisen. Jo højere hans Begavelse og Evn til at øve Ind- flydelse, desto sørgerligere er det at vide, at han i sin Manddoms træfigste Alder offaldt fra den kristne Tro og sogte at føre andre til Frafald.

Det var i 1876, han begyndte at vise sig under Indflydelse af Tidens vante Landsmagni. Den 24. Maj 1876 stred han en Artikel i „Opl. Avis“: „Vidt om vor nuværende Religionsfortryndelse og dens Forhold til Folkearbejdet.“ Deri udtrykter han sig bl. a. saaledes: Forhændelsen Form, b. e. Bibelopfattelsen og dens Anvendelse paa vor Tid, maa vesse med den mennelige Landseone... det Gudsbegreb og den Moral, som Luther's Tid levede paa, er meget for liden for vor.“ Sæt der ikke en saadan Vælt i Forhændelsen, saa vil det allersorforbeligste ske, nemlig at Gud selv kommer i Minoritet, bliver en liden folke- og landløs forpagtet Statfar — red, vanagtig, forpagtet baade her og højet.“*) Men i samme Artikel kunde han endnu skrive: „Er det nogen Andring i Grundlaget for vor Tro til Salighed, vi træver?“ Og han svarer: „Jte Andring i et eneste Led! Vor Tro, som vi har den i vor Daabsbog, var, er og bliv i al Tid den ene saliggærende. Den evige Sandhed er evig.“ Han vil altsaa endnu hævde den kristne Tro.

I Sommeren 1877 under et Møde paa Sagatun Højskole fortalte han

lige frem de evige Helvedstrafte, og noget senere nægter han i „Opl. Avis“ både Djævelens Tilværelse og de evige Helvedstrafte og forlaster Djævelen forfagelsen i Daabsformularen.

Under Udstillingen i Paris 1878 kom han til den Overbevisning, han udtales i følgende Ord efter en Artikel i nævnte Avis: „Vi tro, det maa være Fortynningen af disse gamle Ting, der er gal; altsaa en my Fortyndelse, en ny, b. v. genoplivet gammel Maade at foredrage de gamle genoplivede Sandheder paa, — saa vil det gaa! Saaledes tænkte jeg selv længe — — Men nu står jeg, at Sammenhængen er meget simpelt den: Stil gammel afbrugte, for vor moderne Videnskab og Foretælling aldeles umulige Dogmer op som Idealer — nogle saa bløde, drømmende Mennesker ville de måske passe; men den store, store Mængde vil blive Huskere. — Det har en Gang påsat, men det passer ikke os.“ Man fortæller, at Bjørnson mener, at For- tyndelsen, ikke alene dens Form, men også „Tingene“, „Dogmerne“, der forlyndes, maa rette sig efter Tidens Krav, ikke omvendt.

I „Opl. Avis“ Nr. 4 — 1879 skriver Bjørnson: „Alle mine gamle Digt om igen den Dag, jeg læste, at i Troshændelsen staar intet om Treenigheden, intet om, at Jesus er Gud, den Helligaand en førstilt Person, at Troshændelsen med andre Ord er endelig end Treenighedsdogmet“, og „Østdands Tidende“ af 28. Febr. s. A. fortæller Bjørnson gentagen Kristi guddommelige Væsen.

Siden har han saa sagt at stadsfæste denne sin Formagelse af Kristi Guddom, eller at Jesus er Kristus, paa forstellig Maade. Han har prøvet at bevise både Matthæus' og Lukas' Evangeliums delvise Blægtheit, — Mat- thæus' fordi han figer (Kap. 1, 20), at Jesus er undfanger af den Helligaand, og i Daabsbefalingen nævner baade Sonnen og den Helligaand som Gud ved Siden af Faderen, og Lukas, forbi han ligesaa (Kap. 1, 35) tillægger den Helligaand Jesus Undfangesle og falder ham Guds Son. Vi skal saa ikke gaa længere i at paadse hans For- magelse. Han har jo siden den Tid set ikke selv lagt Stjul derpaa. Det er baade flere Led i den apostoliske Troshændelse og flere Bøger i Bibelen, der har været Genstand for hans Kristi. Han er i saa Henseende ikke væsentlig forskellig fra andre vantro Bibeltritikere af nyere dato. Det an- førte er not til særlig at faratterstere hans Formagelse som Kristus har indstiftet.

A. M. Andersen.

Mr. Willie Gnuse er i denne Tid næsten et Hoved højere end ellers. End- stont det jo strengt taget næppe fa- taldes Fora endnu, har Storken dog aflagt Familien Besøg og medbragt en Son. Og da det er det Løgn, eller ogsaa maa Bjørnson som enhver anden Synber hen til ham for at blive frelst eller ogsaa fortabels. Og naar han led der Menneske bort fra Kristus, saa se- der han dem i Fortabelse. Han frelser ingen med sin Digterbegavelse.

Saa var det Maalet og Midlerne, Pastor. Hr. Bjerre striver om. Han stri- ver: „Jeg mindes med Glæde de Sam- maledes, jeg havde med Bjørnson om relati- gøse Emner, hvorved jeg sit det Ind- træt, at han stod Kristendommen nærmere, end jeg havde tænkt. Jeg plejer at udtrykke det saaledes: Han har Øje for Kristendommens Maal, ikke for dens Midler.“ Det er jo stort baade at tale, tænke og haave det bedste om et Mennestue, og det stulde glæde os anderligt, den Dag vi funde blive over- bevisse om, at Bjørnson stod Kristendommen nærmere, end vi mener. Men saa maa han jo da ogsaa komme frem og tilbagekalde sin aabenbare Forstæ- telse.

Og hvad er det for noget at have Syn for Kristendommens Maal, men ikke for dens Midler! Kan dens Maal naaas uden dens Midler? Og hvem ved, hvad der tænkes paa ved Maalet. Kris- tiendommen har jo visstlig det jor- distiske Maal at løfte Menneskene og gøre dem til mytige Borgere, i det hele taget at forede det menneskelige Folke- etaten, inden det er for sent.

Bøgerne bestilles efter Nummer.

29. Carl Joachim Brandt. En Lev- nedstildring samt et Udvælg af hans Digte med et Billed af C. J. Brandt. 210 Sider i Omslag. Nedsat fra \$1.50 til 60c.

30. Frederikke Bremer. En nordisk Kvindes Liv og Gerning. Fremstillet af Richard Petersen. 296 Sider i Omslag. Nedsat fra \$1.60 til 90c.

31. Under Straatag, af Bertel Elm- gaard. Smaa Landsbyhistorier. 224 Sider i Omslag. Nedsat fra \$1 til 40c.

32. Brændende Spørgsmål efter Evne besvaret, af Vilhelm Birkedal. Om Teologien og Kristiens Inpsi- ration o. s. v. 132 Sider i Omslag. Nedsat fra 15c. til 25c.

33. Smaastrifter til Oplysning for Kristine af Fr. Nielsen.

34. Første Bind. 1886. Indeholder Bidrag af C. J. Brandt, P. Mad- sen, C. A. Røn, F. Buhl, F. Niels- sen, A. S. Poulsen og B. Schousboe.

35. Andre Bind. 1887. Indeholder Bidrag af A. D. Jørgensen, R. Flint, F. Nielsen, F. Buhl, R. Wolf, J. Rabinovitsch, H. Westergaard og H. Schartling.

36. Tredje Bind. 1888. Indeholder Bidrag af C. J. Brandt, H. C. Ehren, A. Sincerus, F. Nielsen, L. Gude og H. Ussing.

37. Fjerde Bind. 1889. Indeholder Bidrag af F. Petersen, C. J. Brandt, R. Kübel, F. Buhl, A. Kjølhede og G. Salmon.

38. Femte Bind. 1890. Indeholder Bidrag af F. Deliysh, F. Petersen, J. v. Döllinger, F. Nielsen, F. H. R. Frank, B. Obel og C. L. Nielsen.

39. Seksde Bind. 1891. Indeholder Bidrag af J. Kochard, T. Laub, P. Nielsen, C. Koch, E. Bersier, E. Bøsset, H. Dalton og J. v. Döllinger.

40. Syvende Bind. 1892. Indeholder Bidrag af A. v. Lettinger, D. Möller, G. Uhlihorn, F. Welshaven og C. G. Fløstrup.

41. Ottende Bind. 1893. Indeholder Bidrag af J. Rørdam, D. Möller, M. H. C. Koch og C. G. Fløstrup. — Dette Bind følges kun i Forbindelse med Smaastrift- ternes ni andre Bind.

42. Niente Bind. 1894. Indeholder Bidrag af J. Rørdam, H. M. Larsen, F. Nielsen, G. Naville, G. A. Cobbold og E. Curtius.

43. Tiende Bind. 1895. Indeholder Bidrag af B. Sørensen, F. Go- det, H. M. Larsen, F. Nielsen, C. v. Drelli, F. Schmid (Silvia) og C. G. Fløstrup.

44. Elevente Bind. 1896. Indeholder Bidrag af J. Rørdam, H. M. Larsen, F. Nielsen, G. Naville, G. A. Cobbold og E. Curtius.

45. 30 Modulationer for Orgel eller Husholderske Søges.

En troende Kvinde kan saa Blads hos Undertegnede komp. hørte fra 1. Mars. Reg. er Landmand og har to Børn i en Alder af 3 og 5 år. For nærmere Underretning sted til mig. Beder Vinfel. Præg 528. Vu. ubon. Ja.

J. Jacob Andreassen, Kenmare, Nebr.

Et De hende efter Fader og Moder

Goster og Broder, Hustru og Barn eller on- derlig Stegning, saa kom ihu, at Scandina- vian-American Union's nye 10,000 Tons Dobbeltpropeller Tugmote "Oscar II" og "Dilig. Lot" be ordnet. Losslagere fra Landmændene til Amerika paa 92—10 Dage i Omstyd under Driften.

i Omstyd. Nedsat fra 50c. til 20c.

59. Et rigt Parti, Stuespil i to Sider af Magdalene Thorsen. 160 Sider i Omstyd. Nedsat fra 70c. til 20c.

60. Dagbogsopptegnelse af Pastor Thomas Nordams efterladte Dag- bøger. 59 Sider i Omstyd. Ned- sat fra 30c. til 15c.

61. Digte af Magdalene Thorsen. Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

Harmonium som Forbindelse mel- lem Salmemelodier. Komponeret af L. Jastrau. Præs nedst i 15c.

62. 26 smaa og lette Hør- og Efterspil til Salmemelodier for Orgel eller Harmonium. Komponeret af L. Jastrau. Nedst fra 50c. til 25c.

63. Nyids-Spørgsmål, belyst i tre Foredrag ved Efteraarssmødet i Aften 1886. Indhold: Ludvig Schröder, et Stoleprogram; Holger Begrup, et Foredrag om Arvelig- hed; Paul la Cour, Videnskab og Kristendom, 83 Sider i Omstyd. Nedsat fra 40c. til 20c.

64. Sirstanter af „En Navnlos“, 48 Sider i Omstyd. Nedsat fra 20c. til 10c.

65. Minder fra Nordens Historie, af A. Fabricius, 235 Sider i Omstyd. Nedsat fra 50c. til 25c.

66. Evangelium og Lov. Bidrag til Belysning af deres Folgeorden og Sammenhæng i Guds Mund og Menneskelivet, ved P. J. Bertelsen, Sogneprest for Sonderup og Gul- drup. 59 Sider i Omstyd. Nedsat fra 25c. til 10c.

67. Oscar II, Hellig Olav. direkte til eller fra

Skandinaven
paa 9th a 10 Dage.
Ingen Omskifning. Hurtig Rejse.
Storartede Bekvemmeligheder.
Alting nyt. Moderne indretted.

For videre Oplysninger, Præsliste og Fort- plan m. m. henvende man sig direkte til

A. Mortensen & Co.,
General Western Passenger Agent.

126 East Kinzie St., Chicago, Ill.

■ Kontoret holdes aabent hver Søndag Formiddag.

***** Plant *****

Træer
a gor det vært og høje int omkring hem- met. No. 1 Gian o. furu \$140 pr. 100.
aardbare Træer træer høje Pr. & Reg. be- tæller. Præsten. Kortatalog, som fortæller, hvorels Træerne skal plantes og hvorels saavel Sommer som Vinter, sendes frist. Træer særs.

Ansin Larson,
Linn Grove, Buena Vista Co., Iowa.

***** Plant *****

ALLE SOM REJSER
MED
AMERICAN LINE

TIL eller FRA DANMARK kommer til syde

Godt Behandling. **Billetter** fra Danmark.

Udmærkede Bekvemmeligheder.

AMERICAN LINE'S Skibe afgår fra New York til Southampton hver Onsdag, samt Philadelphia til Liverpool hver Lørdag.

Kort Ophold i England.

Fordelbetalte Billetter fra Danmark udstedes til alle Pladser i de forenede sta- ter samt Canada.

Pengeorder befordres til Dan- mark efter laveste Kurs.

Tilskriv os om nærmere Oplysninger.

INTERNATIONAL NAV. CO.,

Cord. Dearborn & Washington Sts.

Chicago.

Specialister fra Dr. Bassett's Medical Institute gør det største Tilbud, som nogensinde er hørt om i Bihund- ling af nærværende Smedsle, Baricocle og Tisus. Atværdig. Dette er det absolut første Tilbud om fri Behand- ling fra denne Institution, der har været etableret i 30 År.

Dr. Bassett's Behandling er — som Tjænder af helbrede Experiment. Den går til Sygdommens Rød og helbreder hurtigt. Denne Behandling findes ikke andre steder i verden. Melantoli, hæfter Guldhornet og nedslagstet Humor. — En forvært Garanti gøres for helbrede i ethvert Tilfælde. Ingen Mand ved sin sindige Forståelse vil nægte sig selv Lustigheden til at få denne Prøvebehandling fra den kendte Specialiste i disse Sygdomme. Børden nogensinde har vendt. — Diger frist på Forlangende. Adresser:

Mr. Bassett Medical Institute, 21 Bassett Building, 126 Clark St., Chicago.

Blandt Mormonerne.

Mrs. Paddos blandt Mormonerne. En ny Bog, ankommen fra Danmark Luth. Publ. House. Indholder en Beretning om Madame La Tor og hendes Æren blandt Mormonerne. Overat af C. Monier efter „The Fate o. Madame La Tor or the Tale of the Great Salt Lake“. Med en E. Christi- si.